

Menadžment u inženjerstvu

Definicija i svojstva projekata. Upravljanje projektima

prof. dr. sc. Željka Car



Creative Commons







dijeliti — umnožavati, distribuirati i javnosti priopćavati djelo

- remiksirati prerađivati djelo
- pod sljedećim uvjetima:



imenovanje. Morate priznati i označiti autorstvo djela na način kako je specificirao autor ili davatelj licence (ali ne način koji bi sugerirao da Vi ili Vaše korištenje njegova djela imate njegovu izravnu podršku).



nekomercijalno. Ovo djelo ne smijete koristiti u komercijalne svrhe.



 dijeli pod istim uvjetima. Ako ovo djelo izmijenite, preoblikujete ili stvarate koristeći ga, preradu možete distribuirati samo pod licencom koja je ista ili slična ovoj.

U slučaju daljnjeg korištenja ili distribuiranja morate drugima jasno dati do znanja licencne uvjete ovog djela. Najbolji način da to učinite je linkom na ovu internetsku stranicu.

Od svakog od gornjih uvjeta moguće je odstupiti, ako dobijete dopuštenje nositelja autorskog prava.

Ništa u ovoj licenci ne narušava ili ograničava autorova moralna prava.

Tekst licencije preuzet je s http://creativecommons.org/.



Sadržaj

- Što je projekt?
- Upravljanje projektima
- Faze projekta
- Procesi u projektu





Projekti - primjeri





Projekti - primjeri

Projekti



(2016. - ...) Program "Izgradnja nacionalnih kapaciteta za primjenu potpomognute komunikacije (PK) kao metode rane intervencije za djecu od 0-8 godina s razvojnim odstupanjima/teškoćama" (web stranice projekta)

(2015. - ...) Projekt "Pogled u budućnost"

(2016. - 2017.) Projekt "Učimo matematiku" (brošura)

(2015. - 2016.) Inovativne usluge za osobe sa složenim komunikacijskim potrebama zasnovane na umrežavanju pametnih nosivih uređaja (AAC-WEARABLES)

(2015. - 2016.) Projekt "Kako naučiti tu tešku matematiku" (brošura)

(2015. - 2016.) Projekt "Usklađivanje roditeljstva i poslovnog života putem multidisciplinarnih socijalnih usluga (MULTI-SKLAD)" (web stranice projekta)

(2013. - 2015.) Projekt "Kompetencijska mreža zasnovana na informacijsko-komunikacijskim tehnologijama za inovativne usluge namijenjene osobama sa složenim komunikacijskim potrebama (ICT-AAC)" (web stranice projekta)



Piše **Niko Poznat** > 26.10.2020

Mega prometni projekti u Hrvatskoj – ulaže se 45 milijardi kuna!

Što se tiče prometnog sektora, trenutno je u tijeku realizacija niza infrastrukturnih projekata vrijednih više od 20 milijardi kuna!





Projekti



Naslovna

O udruzi

Djelatnosti

Tijela udrug



Udruga osoba s invaliditetom kroz projekt `l mi možemo van` nabavila još jedan uređaj za savladavanje arhitektonskih barijera



Projekti – primjer (DV Medenjak, Vinkovci)





Diplomski studij, FER, predmet





FER – Poslijediplomski specijalistički studij



Nositelj studija i izvođač studija:

Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva Unska 3, 10000 Zagreb Republika Hrvatska

www.fer.unizg.hr



Stručno vijeće specijalističkog studija:

Prof. dr. sc. Krešimir Fertalj, predsjednik

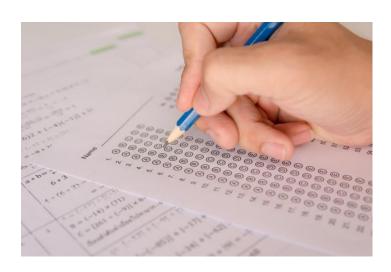
Prof. dr. sc. Željka Car, dopredsjednica





Pitanje - poslijediplomski specijalistički studij

"Možemo li smatrati život projektom?"





Definicija projekta

Privremeni pothvat pokrenut da se kreira jedinstveni proizvod ili usluga.





Dionici projekta

- Sve osobe na koje projekt utječe i koji imaju utjecaj na projekt
 - voditelj/upravitelj projekta
 - članovi projektnog tima
 - korisnici rezultata projekta
 - sponsor koji osigurava financijska sredsta na projektu
 - konkurenti, dobavljači opreme itd.





Primjer studijskog projekta (imaginarni projekt za potrebe ovog predavanja)

Organizacija sportskog vikenda na FER-u





Organizacija sportskog vikenda na FER-u

- Svrha PROJEKTA: povećati svijest studenata i nastavnika o važnosti redovitog vježbanja kod kuće; predstavljanje vježbi za smanjenje zdravstvenih rizika tijekom dugotrajnog rada za računalom; druženja nastavnika i studenata
- Trajanje PROJEKTA: 3 mjeseca
- Rezultat PROJEKTA: sportski vikend na FER-u koji će uključivati predavanja, pokazne radionice, grupne vježbe, utrke
- Dionici: projektni tim (10 studenata Mul-a, 5 nastavnika), pozvani predavači, uprava FER-a, sponzori, nastavnici i studenti FER-a



Studijski primjer 2: Proljetno čišćenje sobe

Svrha: održavanje higijene prostora i adekvatne mikroklime za zdravi život i učinkoviti rad

- □ Trajanje: 1 dan (?)
- Dionici: vlasnik sobe, svi koji će koristiti sobu, ukućani



Svrha projekta

 Projekt je organizirani način rada za ostvarivanje jednokratno definiranog cilja



Projekti se međusobno razlikuju po veličini, dosezima, troškovima i trajanju.



Značajke projekta

- Točno definirani početak i kraj
- Definirani životni ciklus
- Definirani budžet i tijek novca
- Jedinstvene aktivnosti
- Korištenje resursa koji mogu biti iz različitih izvora pa je nužna koordinacija
- Jedno mjesto odgovornosti (menadžer projekta)
- Brzina odvijanja aktivnosti
- Timski rad



Najčešči uzroci pokretanja projekta

- Problemi
- Analiza/iskorištenje mogućnosti
- Poslovni zahtjevi





Studijski primjer 1: Edukacija o online nastavi

Problemi

 specifična situacija vezana uz tjelesnu aktivnost, nedovoljna osviještenost o zdravstvenim rizicima vezanim uz dugotrajni rad s računalnom opremom i prednostima redovitog samostalnog i ispravnog vježbanja i fizičke aktivnosti; premala socijalizacija studenata

Mogućnosti

 korištenje tehnologije za promoviranje fizičkih aktivnosti, grupno vježbanje (obnavljanje krova D zgrade za tu aktivnost)

Poslovni zahtjevi

 umrežavanje studenata i nastavnika; promoviranje studija i profila





Studijski primjer 2: Proljetno čišćenje sobe

- Problemi
 - loša kvaliteta mikroklime, nered, nehigijenski uvjeti života i rada...
- Mogućnosti
 - novi raspored namještaja i opreme...
- Poslovni zahtjevi
- novi cimer, pregrađivanje sobe, zahtjevi roditelja....





Svojstva projekta

Privremenost

- definirano vrijeme trajanja (početak, kraj)
- projektni tim
- kraj projekta nastupa:
 - ciljevi ostvareni
 - znanje o nemogućnosti ostvarivanja ciljeva projekta
 - ne postoji više potreba za projektom.

Progresivna elaboracija

stalno replaniranje kako bi se ostvarili rezultati i svrha projekta



Svojstva projekta

Jedinstvenost

- projekt se odnosi na rad na nečemu što prije nije postojalo i što je zbog toga jedinstveno
- proizvodi, usluge ili rezultati projekta podrazumijevaju razlikovanje u odnosu na njima slične proizvode, usluge ili rezultate
- prisutnost ponavljajućih elemenata u projektima ne mijenja njihovu jedinstvenost



Svojstva projekta - jedinstvenost

Primjer

 poslovne zgrade - slične, razlikuju se prema vlasniku, konstrukciji, lokaciji i izvođaču radova.





Rezultati projekta

Jedinstveni proizvod, usluga ili ostvarenje nekog drugog rezultata

 Materijalni proizvod koji se može kvantificirati - konačni proizvod ili pojedina komponenta

 Mogućnost pružanja neke usluge (poslovne usluge koje podržavaju razvoj, distribuciju i sl.)



Rezultati projekta

 Dokumentacija (pravilnici, planovi, studije, definirane procedure, specifikacije, izvješća i drugo)

Znanje (istraživački projekti) - potrebno ga je adekvatno opisati.





Studijski primjer projekta 1

Privremenost

Početak projekta: 15.3.2021.

Kraj projekta: 15. 6. 2021.

 Rezultat: sportski vikend na FER-u koji će uključivati predavanja, pokazne radionice, grupne vježbe, utrke

Jedinstvenost – jedinstvenost polaznika, specifičnih tehnika vježbanja, predavača, organizacije prostora



Studijski primjer 2

- Privremenost:
- Početak: subota 4.4. u 9h
- Kraj: subota 4.4. u 17 h



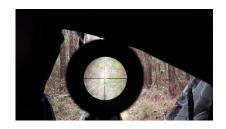
Rezultat: Očišćena soba – JE LI OVO DOVOLJNO PRECIZNO?

Jedinstvenost – jedinstvena soba!



Doseg projekta

- (en. scope) drugi naziv: opseg
- određuje koji posao treba obaviti u okviru projekta
- određuje rezultate koje projekt treba realizirati
- Za sve dijelove problema koji nisu obuhvaćeni dosegom projekta smatra se da nisu obveza projekta
- Promjena dosega projekta (en. scope creep) je često uzrok produljenja planiranog rada na projektu





Pitanje?

Kako bi postići da se dogovoreni doseg ne mijenja tijekom projekta?





Upravljenje dosegom

- Doseg se formalno se dogovara i unosi u ugovor ili povelju projekta
- Promjene se događaju, pogotovo u velikim i složenim projektima, i često su neminovne
- Upravljanje opsegom projekta uključuje planiranja upravljanja promjenama opsega i osiguravanje da će projekt i dalje biti realiziran na vrijeme i unutar budžeta.
- Definira se process upravljanja promjenama
 - kada se može odstupiti od dogovorenog plana, a kada se ne smije
 - o promjenama treba biti informiran sponzor projekta



Kvaliteta projekta

Kvalitetan projekt

 isporuka očekivanog rezultata projekta u sladu s planiranim opsegom, na vrijeme i u okviru planiranih troškova.

Tim za upravljanje projektom

 profesionalna odgovornost prema interesnim dionicima projekta, poslovnoj organizaciji i javnosti.





Aktivnosti projekta

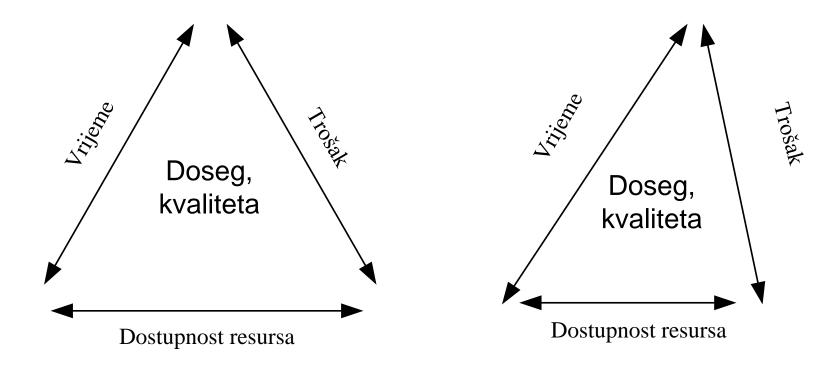
- Projekt sadrži definirani redoslijed aktivnosti
- Aktivnost dio posla koji ima određen ulaz i izlaz

- Jedinstvene aktivnosti analogno jedinstvenosti projekta
 - čak i kad se ponavljaju imaju posebnosti odgodu ili tempo izvršenja
 - posebnosti mogu biti neplanirane npr. objektivna spriječenost člana tima da napravi posao, kašnjenje isporuke opreme, itd.
- Složene aktivnosti
 - sastoje se od više zadataka
- Povezane aktivnosti
 - izlaz jedne predstavlja ulaz drugih
 - vremenska uvjetovanost



Trostruko ograničenje

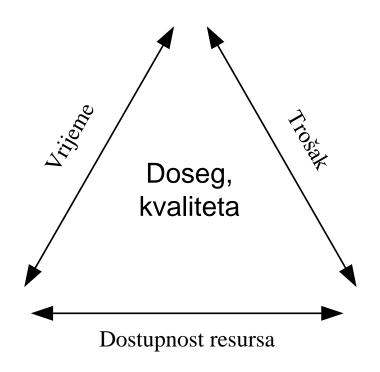
- ravnoteža zahtjeva za vremenom, troškovima i resursima uz očuvanje dosega i kvalitete
 - promjena bilo kojeg parametra izbacuje projekt iz ravnoteže
- Dempsterov trokut, trokut dosega (scope triangle)





Razmislite

---- Koja dimenzija Dempsterovog trokuta se ne bi smjela mijenjati tijekom projekta?





Upravljanje projektima

PMBOK definira upravljanje projektima kao " ... primjenu znanja, vještina, alata i tehnika na projektne aktivnosti kako bi se ostvarila, ili nadmašila, očekivanja i potrebe svih zainteresiranih za ishod projekta".

Uključuje

- kontroliranje troškova
- vremena
- rizika
- dosega i
- kvalitete



Opće i projektno upravljanje

- Opće upravljanje je usmjereno prema kontinuitetu
 - Mnoge aktivnosti općeg upravljanja se ponavljaju
 - Timovi u općem upravljanju ostaju nepromjenjivi
- Upravljanje projektom je usmjereno prema dovršenju
 - Projekti se rijetko ponavljaju u istom obliku
 - Projektni timovi se često mijenjaju zbog promjena koje donosi životni ciklus projekta



Što radi upravitelj projekta?











Funkcije upravitelja projekta

Planiranje

planiranje projekta i određivanje životnog ciklusa

Organiziranje

organiziranje resursa te koordinacija rada resursa

Vođenje

 dodjeljivanje odgovarajućih poslova pravim ljudima, motiviranje, postavljanje ciljeva i smjernica rada projekta

Kontroliranje

 ocjenjivanje napretka projekta uvođenje promjena za vraćanje projekta u pravi smjer ako je to potrebno





Posao upravitelja projekta (1)

- Integralno upravljanje
 - kreiranje projektnog plana, izvođenje plana i kontrola promjena
- Upravljanje dosegom
 - određivanje dosega projekta na početku.
- Upravljanje rizicima
 - identifikacija potencijalnih rizika, izbjegavanje velikih rizika i plan smanjenja ostalih rizika. Uočavanje i rješavanje problema.
- Upravljanje vremenom
 - predviđanje trajanja projektnih aktivnosti, raspoređivanje aktivnosti, definiranje i kontrola rasporeda projekta.



Posao upravitelja projekta (2)

- Upravljanje troškovima
 - predviđanje troškova projekta, određivanje i kontrola budžeta
- Upravljanje kvalitetom
 - određivanje i kontrola postupaka osiguranja kvalitete
- Upravljanje komunikacijama
 - u timu i s vanjskim dionicima
- Upravljanje nabavom
 - nadzor nabave materijala, oprema i usluga nužnih za projekt
- Upravljanje kadrovima
 - razvoj vještina vođenja, planiranje i organizacija tima.



"To je samo mali projekt. Upravljanje nije potrebno. Treba se odmah samo baciti na posao."

- Svaki projekt treba upravljanje.
- U malim projektima menadžer može imati i druge uloge
- Za svaki projekt, pa i najmanji, treba postojati plan
- Nadzor projekta: ciljevi, rokovi



"Upravljanje projektom će odnijeti znatan dio vremena zbog dokumentacije."

- Djelomično točno.
- Razina formalizma u projektu:
 - tip projekta
 - metoda/sustav za upravljanje
- Vještina projektnog menadžera da prilagodi potrebe projekta i razinu formalizma specifičnim okolnostima projekta.



"Svaki projekt kojim se dobro upravlja ima vjerojatnost uspjeha 100%."

- Nije moguće nadzirati sve aspekte projekta.
- Upravljanje ne može kompenzirati nedostatak znanja/vještina tima, lošu/pogrešnu tehnologiju, nedostatak povratne veze unutar tima/od strane korisnika i sl, nerealne rokove i neadekvatnu podršku sponzora.



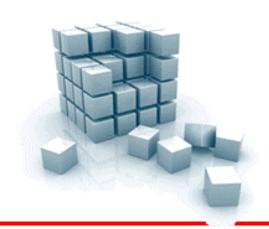
"Glavna zadaća projektnog menadžera je osigurati zadovoljenje rokova."

- To je jedna u nizu zadaća i odgovornosti.
- Osiguranje i nadzor kvalitete, ostanak u granicama budžeta, izgradnja tima, ...
- Primjena pomagala za upravljanje projektima ne može nadomjestiti znanje, vještine, intuiciju, praksu projektnog menadžera, ali ih može nadopuniti.



Projekt i potprojekti

- Složeni projekti se dijele na podprojekte
- Svaki podprojekt ima voditelja te utvrđeni cilj, rezultate i vremenski plan usklađen s glavnim projektom
- Smisao podjele na podprojekte je efikasnije upravljanje projektima!





Okolina projekta

- Projekti imaju pozitivan /negativan utjecaj na okoline:
- Kulturalna/sociološka okolina način na koji projekt utječe na ljude i kako ljudi utječu na projekt
- Međunarodna/politička okolina zakoni, običaji, politika, nacionalni praznici, putovanja
- Fizikalna okolina okoliš, geografija









Faze životnog ciklusa projekta

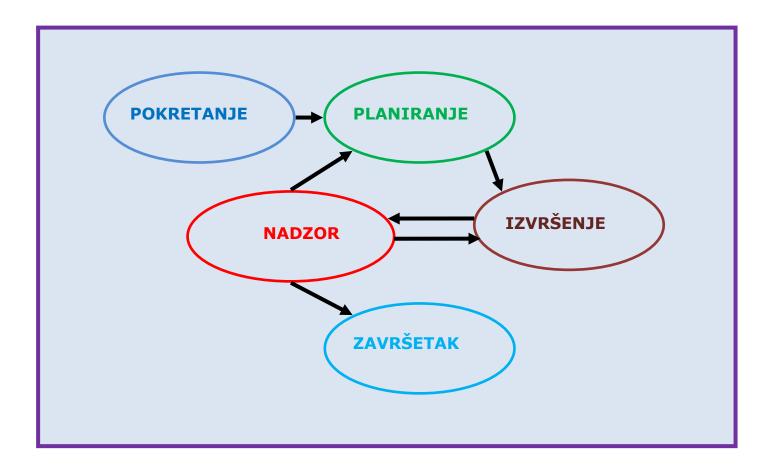
- Podjela na faze ovisi o
 - veličini projekta
 - složenosti
 - rizicima
 - toku novca

Svaka faza treba imati definirane svoje rezultate



Procesi u projektu

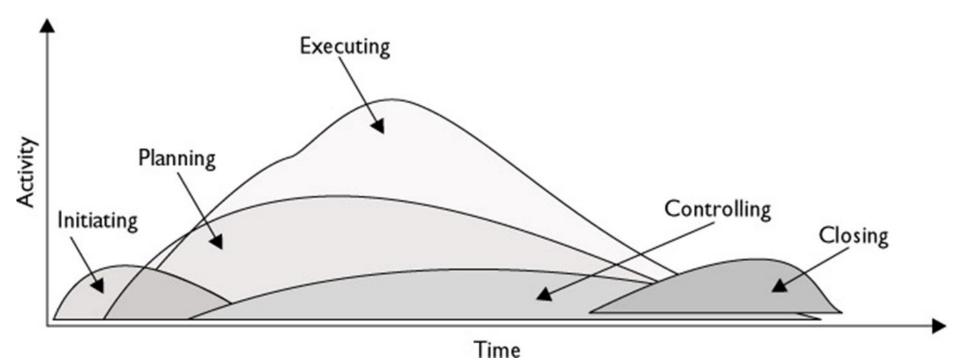
Veze između procesa





Procesi u projektu

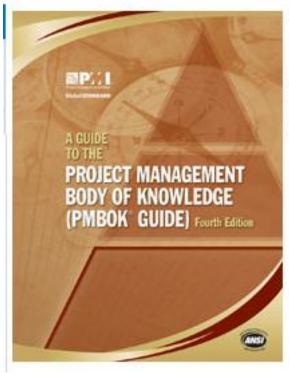
- Preklapanje procesa projekta
- SWBOK



Joseph Phillips. PMP Project Management Professional Study Guide, McGraw-Hill, 2004



PMBOK



Title:

A Guide to the Project Management

Body of Knowledge (PMBOK® Guide)

Fourth Edition

Author: Project Management Institute

Pages: 459

Format: Paperback

Category: Project Management

Recommend to a friend



Zaključak

- Projekti imaju svoje zakonitosti i trebaju se razmatrati u odnosu na specifične okoline u kojima se provode te s obzirom na rezultate koje isporučuju
- Upravljanje projektima odnosi se na planiranje i organizaciju rada na projektu te komunikaciju unutar tima i s vanjskim dionicima
- Planiranje projekta je sljedeća tema!

Probajte odgovoriti na pitanje s početka projekta!



- Za Vaš start-up predložite jedan projekt očekivanog trajanja 6-12 mjeseci.
- Za taj projekt definirajte:
 - naziv projekta
 - točno trajanje projekta
 - cilj projekta izražen kroz odgovor na problem koji će projekt riješiti (ili poslovnu priliku koju će iskoristiti)
 - rezultat projekta.
- Ove stavke upišite na kraj dokumenta/izvještaja koji kreirate kroz zadaće.
- Rok za predaju je utorak, 13 travnja 2021. u 18h preko sustava Moodle.

